

Доклад за изпълнение Програмата за контролен мониторинг на
повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване в
Дунавски район за басейново управление и категоризация на речните
водохващания и язовири за 2023 година

Годишният доклад за качеството на повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ПБВ) в Дунавски район за басейново управление (ДРБУ), е изготвен на основание чл.16, ал.2 от Наредба № 12/18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (Наредба № 12/18.06.2002 г.). Целта на доклада е да представи категоризацията на пресните повърхностни води в ДРБУ, изготвена въз основа на извършения през 2023 г. мониторинг.

I. Категоризация на повърхностните води в Дунавски район, предназначени за питейно-битово водоснабдяване за 2023 г.

Категоризацията на повърхностните води предназначени за пиене се извършва съгласно изискванията на Наредба № 12/18.06.2002 г. Съгласно чл.3, ал.1 и ал.2 и Приложение № 1 от същата наредба, водите се категоризират в три категории А1, А2 и А3, отговарящи на различно качество повърхностни води, съобразно физически, химически и микробиологични показатели.

В зависимост от това в коя категория са оценени водите и съгласно Приложение № 2 от Наредба № 12/18.06.2002 г., към пресните повърхностни води се прилагат съответните допълнителни стандартни методи за обработка с цел последващото им използване за ПБВ.

На територията на ДРБУ се извършва мониторинг и оценка на 112 речни водохващания (РВ) и 8 язовира, водите на които се използват за ПБВ. Басейнова дирекция Дунавски район (БДДР) в своята компетентност съгласно: чл.155, ал.1, т.8 от Закона за водите (ЗВ); чл.107, ал.2, т.2 от Наредба 1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите и Наредба 12/18.06.2002 г., извърши категоризация за 2023 г. на водите предназначени за ПБВ въз основа на:

- ◆ Резултати по физикохимични показатели, предоставени с протоколи от Регионалните лаборатории към Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) съгласно Програма за контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за ПБВ, утвърдена със Заповед № РД-3/06.01.2023 г. на Министъра на околната среда и водите;

- ◆ Данни по микробиологични показатели (МБП), предоставени от съответните Регионални здравни инспекции (РЗИ);

- ◆ Резултати по физикохимични и микробиологични показатели от проведения собствен мониторинг от ВиК операторите.

За 2023 г. на територията на БДДР е направена оценка на 133 пункта за мониторинг на води от РВ и язовири, като пунктовете се отнасят за 120 водоизточника предназначени за ПБВ. Направена е категоризация по физикохимични показатели, категоризация по МБП и обобщена категоризация за водоизточниците. За язовири пунктовете за мониторинг са повече от един – повърхностна и дълбочинна проба. В тези случаи е направена категоризация на всеки пункт по отделно и обобщена категоризация за водоизточника.

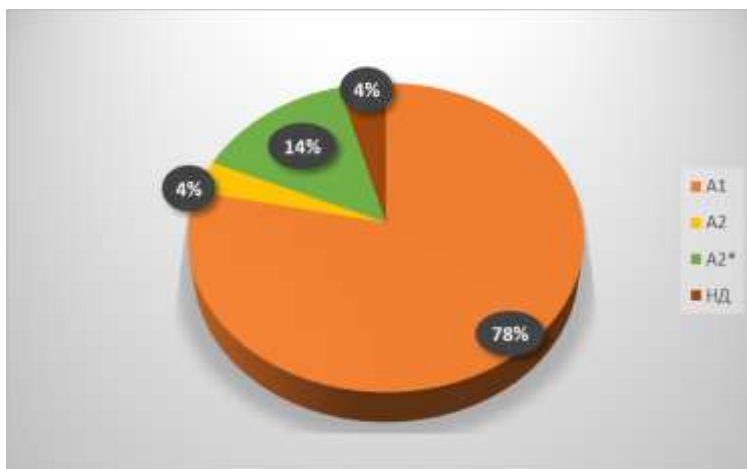
1.1 Категоризация по физикохимични показатели

При изготвяне на категоризацията са спазвани изискванията на чл. 6 и чл. 7 от Наредба 12/18.06.2002 г. На база получените резултати от мониторинг по физикохимичните показатели (ФХП) водоизточниците са категоризирани в категории А1, А2 и А3. В случаите, когато няма отклонение от препоръчителните и/или задължителните стойности на ФХП за категория А1, но данните от мониторинг са минимален брой, категоризацията по ФХП се отбелязва с А2*.

За 2023 г. категоризацията по физикохимични показатели (ФХП) е следната (фиг. 1):

- в категория А1 са оценени 94 водоизточника;
- в категория А2 – 4 водоизточник, за който стойностите от анализите ФХП отговарят на категория А2.
- в категория А2* - общо 17 водоизточника;
- няма водоизточници определени в категория А3 по физикохимични показатели за 2023 г.

5 броя водоизточника, не са категоризирани по ФХП, тъй като за тях липсват актуални данни за 2023 г. Пунктовете не са били включени в националната програма за контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за ПБВ за 2023 г. и за тях не са получени данни от собствен мониторинг.

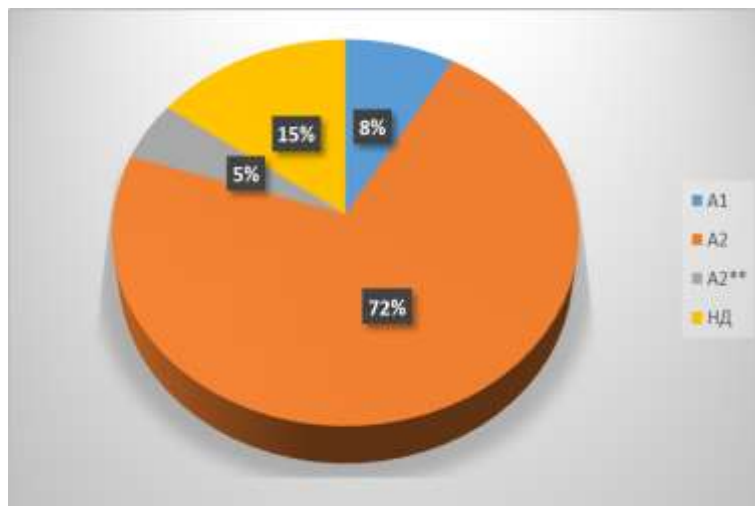

Фиг. 1 Категоризация по ФХП за 2023 г. в проценти от общия брой

1.2 Категоризация по микробиологични показатели

За 2023 г. категоризацията по микробиологични показатели (МБП) е следната (фиг. 2):

- в категория А1 са оценени 10 водоизточника;
- в категория А2 – 86 водоизточника;
- в категория А2** – 6 водоизточник;
- За 18 водоизточника не са получени данни от мониторинг.

Фиг. 2 Категоризация по МБП за 2023 г. в проценти от общия брой

1.4 Обобщена категоризация на водоизточниците

Обобщената категоризация на водоизточниците се определя в зависимост от по – лошата от двете категории – ФХП и/или МБП.

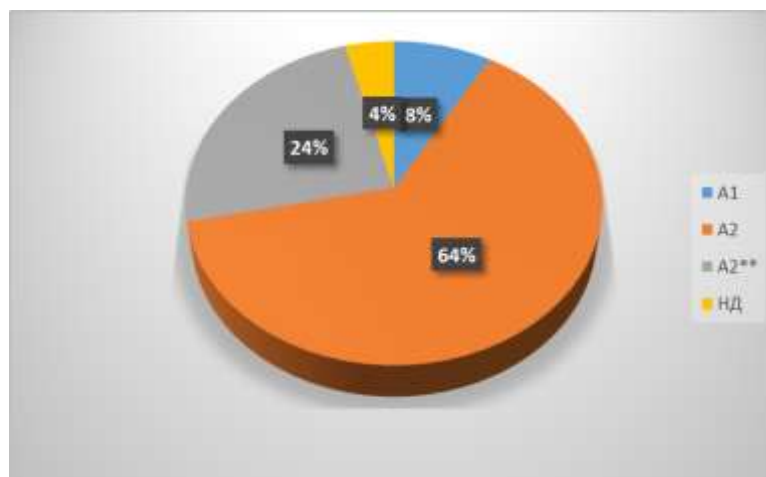
Когато оценката на достоверността на получените данни от мониторинг е ниска, категоризацията на пунктове/ водоизточници е отбелязана с А2**. Причини за ниската степен на достоверност са:

- ◆ липса на данни от изпитване на МБП;
- ◆ непълен набор с данни от ФХП и оценка на категоризацията на ФХП А2*.

Обобщената категоризация за 2023 г. на повърхностните води, предназначени за ПБВ на територията на ДРБУ, е както следва:

- ◆ категория А1 - 10 водоизточника;
- ◆ категория А2 - 76 водоизточника;
- ◆ в категория А2** са оценени 29 водоизточника.
- ◆ за 5 водоизточника липсват данни от мониторинг за 2023 г. на физикохимични и микробиологични показатели и за тях не е определена категория.

На територията на ДРБУ няма пунктове, оценени в категория А3 за 2023 г.

Фиг. 3 Обобщена категоризация на повърхностни води, предназначени за ПБВ на територията на ДРБУ за 2023 г. в проценти от общия брой

1.5. Сравнителен анализ на резултатите от категоризацията за 2023 г. спрямо 2022 г.

За 2023 г. общият брой категоризирани водоизточници е 120 и броят им се запазва същия като през 2022 г.

По данни от мониторинга изпълняван през 2023 г. в категория А1 са оценени 10 водоизточника, от които:

- ◆ 1 е запазили категорията си от 2022 г.,
- ◆ 9 са повишили категорията си от А2 на А1;

В категория А2 са определени 76 водоизточника, от които:

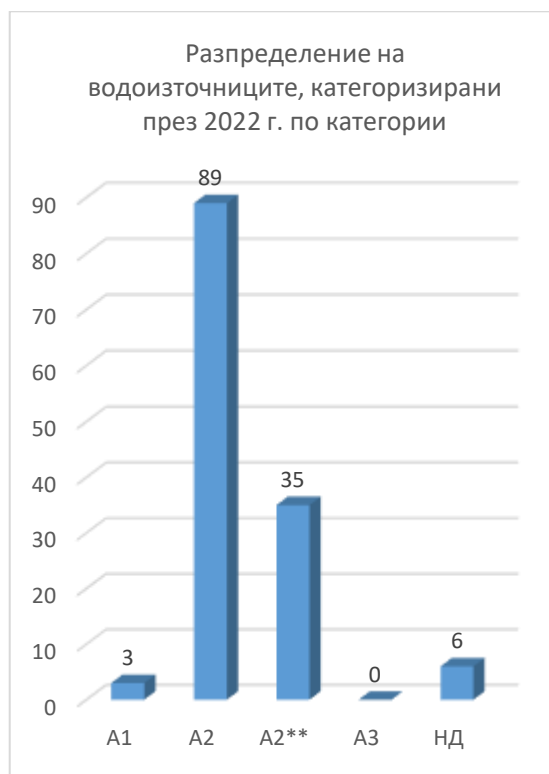
- ◆ 59 са запазили категорията си от 2022 г.;
- ◆ 1 са понижили категорията си от А1 през 2022 г. на А2 през 2023 г.;
- ◆ 16 са повишили категорията си от А2** на А2 през 2023 г.

С категория А2** са оценени 29 водоизточника, от които:

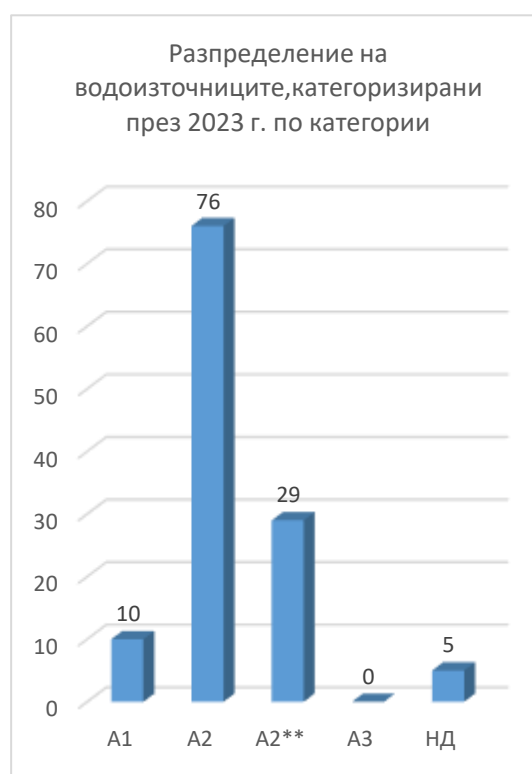
- ◆ 18 са запазили категорията си от 2022 г.;
- ◆ 1 е понижил категорията си от А1 през 2022г. на А2** през 2023г.;
- ◆ 16 са понижили категорията си от А2 през 2022 на А2** през 2023г

За 5 водоизточника липсват данни и са оценени с НД (няма данни).

На фигури 4 и 5 са представени категоризирани водоизточници за 2022 и 2023 г. От тях е видно, че броят на водоизточниците оценени с категория А1 се е увеличил. Броят на водоизточниците оценени с категория А2, А2** и водоизточници, за които не са налични резултати от мониторинг е намалял.

Фиг. 4 Категоризация 2022 г.

Фиг. 5 Категоризация 2023 г.

Причините, които най-често водят до понижаване на категорията на повърхностните води предназначени за ПБВ са:

- ◆ Неспазена/намалена честота спрямо планираната, за изпълнение на физикохимичният мониторинг;
- ◆ Непълно изпълнение на планирания мониторинг за МБП;
- ◆ Отклонение от нормите за категория А1 на МБП – колиформи и фекални колиформи. Трябва да се отбележи, че отклоненията по тези показатели най – често имат сезонен характер и са пряко свързани с метеорологичните условия (интензивни валежи, засушавания и др.).

1.6 Зони за защита на водите

Речните водохващания с прилежащата им водосборна област и язовирите, предназначени за ПБВ са определени като зони за защита на повърхностните води (ЗЗВ), съгл. чл. 119а, ал. 1, т. 1 от ЗВ. Съгласно утвърден на национално ниво „Подход за определяне/актуализиране на зоните за защита на водите и техните екологични цели, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 – 4 от Закона за водите”, в добро състояние се оценяват зоните, които отговарят на категории А1 и А2 и на изискванията/показателите за постигане на екологичните цели.

Предвид представеният по-горе анализ и критериите съгласно подхода за оценка, заключението е, че към **2023 г. всички ЗЗВ на повърхностни води, предназначени за ПБВ са в добро състояние.**

II. Контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за ПБВ на територията на ДРБУ за 2024 г. съгласно Наредба № 12/18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Във връзка с изпълнение на чл.155, ал. 1, т. 8 от Закон за водите, БДДР актуализира Програмата за контролен мониторинг на повърхностните води, предназначени за ПБВ в ДРБУ за 2024 г. Програмата е изготвена на база наличните резултати от изпитване към 01.12.2023 г. Във всички пунктове от програмата са планирани за пробовземане и анализ ФХП и МБП.

Въз основа на изготвената категоризация за 2023 г. са актуализирани също програмите за собствен мониторинг на ВиК операторите, съобразени с изискванията на Наредба 12/18.06.2002 г. Изготвени са 10 програми за собствен мониторинг на В и К оператора за изпълнение през 2024 г.